

Impressie tweede werkconferentie stakeholders Zuidwestelijke Delta

Op 13 mei 2009 werd de tweede werkconferentie van de Stuurgroep Zuidwestelijke Delta gehouden voor stakeholders in Port Zélande.

Politiek en bestuur, Rijk en regio

De Zuidwestelijke Delta staat op de politiek en bestuurlijke kaart van Nederland. Dat werd nogmaals duidelijk in het filmpje van het werkbezoek dat de vaste Kamercommissie Verkeer en Waterstaat op 23 maart 2009 bracht aan de Zuidwestelijke Delta.

Stuurgroepvoorzitter en gedeputeerde mw. Lenie Dwarshuis – Van de Beek gaf aan dat de urgentie om Krammer-Volkerak en Grevelingen aan te pakken groot is. 'We hebben in het zuidwestelijk deltagebied goud in handen aan kansen, als de waterkwaliteit in orde is.' Daarvoor moeten stakeholders en overheden goed samenwerken. Ze riep de aanwezigen op vandaag in oplossingen te denken.

Dagvoorzitter Dorien de Wit sprak naar aanleiding van een krantenartikel over de zoektocht naar helden van de Waterstaatswerken; ze pleitte ervoor mensen die al jaren betrokken zijn met of werken aan de Delta, zichtbaar te maken. Dat gebeurde in ieder geval in de speakerscorner.

Ideeën bruisen in de Delta

Vier mensen vertelden in de speakerscorner over hun ideeën voor de Zuidwestelijke Delta.

Ties Rijcken van de TU Delft pleitte voor het weer verenigen van nu gescheiden waterbekkens. Wil Borm presenteerde een plan voor gestuurde zoete stromingsroutes. Sander Lap uitte zijn wens voor een Delta door en voor jonge mensen, omdat de Delta anders een ramp van saaiheid te wachten staat. Paul Vermeulen vertelde over een succesvolle samenwerking van overheden in West-Brabant, waarbij 'Brabant aan zee' een concrete optie is.

Programmadirecteur Joost Schrijnen was blij met de betrokkenheid van deze en andere mensen en wil diepgaand het gesprek met elkaar voeren over de oplossingen op korte en lange termijn. Een mooi voorbeeld is de aanleg van het aquaduct onder de Steenbergse Vliet, waarbij de gemeente zelf het initiatief nam.

Loes de Jong van het programmabureau Zuidwestelijke Delta legde uit dat het Uitvoeringsprogramma in wording is. Voor de zomer is het eerste concept voor bespreking in de regio klaar. Ze legde uit dat de Deltawerken

zonder bijsluiter, maar met negatieve bijwerkingen (blauwalgen, zuurstofloosheid en zandhonger) kwamen. Het Uitvoeringsprogramma beschrijft hoe de waterproblemen aan te pakken en op welke manier deze verbonden worden met kansen voor regionale gebiedsontwikkeling.

De Werkplaats van het programmabureau is volgens ateliermeester Jandirk Hoekstra een vindplaats van verhalen. Uit deze verhalen van mensen worden onderdelen voor 'een' verhaal/ontwerp voor de Delta gemaakt. Hieruit proberen we principes te halen voor de inrichting van de Delta. In de workshops was gelegenheid uitgebreid kennis te nemen van de eerste producten van de Werkplaats.

Workshops voor verdieping en verbinding

In de workshops werd verdieping gezocht op de perspectievenstudies van de Werkplaats en op het Uitvoeringsprogramma. Tijdens de terugkoppeling werden de vragen of aanbevelingen voor de stuurgroep geformuleerd.

Economische kansen van estuariene dynamiek

Er zijn kansen om met gezond water de economie te versterken in logistiek; wooneconomie, recreatie en toerisme; agro, aquacultuur en natuur; watertechnologie en duurzame energie. Op het niveau van de Zuidwestelijke Delta zouden kansrijke clusters moeten worden benoemd en door de overheid worden gefaciliteerd.

Toekomstperspectieven (in relatie tot de Tweede Nationale Deltacommissie)

Op de lange termijn gaat het om een substantiële keuze tussen een gesloten watersysteem met bergingsmogelijkheden en een open systeem waar rivierwater en getijde uit zee elkaar ontmoeten. De zoektocht is of het mogelijk is nu een oplossing te creëren voor de huidige waterkwaliteitsproblemen die nog geen langetermijnoplossing uitsluit, maar waarmee je wel een gebiedsontwikkeling in gang kan zetten.

Integratie van de oplossingen voor de zoetwatervoorziening

Het is goed als de stuurgroep de agenda zet voor de oplossing van het zoetwatervraagstuk in de Zuidwestelijke Delta. We werken aan vertrouwen in het ontwikkelproces.

Deltathema's

De Delta heeft veel kwaliteiten en activiteiten die nog niet voldoende breed bekend zijn. Deze kunnen worden verbreed en aandacht krijgen door intensieve communicatie.

De cultuurhistorische elementen die met water samenhangen, zoals verdrinken dorpen en de visserij, verdienen meer aandacht en bieden goede toeristische kansen.

Er zijn veel lopende waterstaatsprojecten met forse investeringsbedragen, zoals het project zeekeringen, waar meer meekoppelende belangen kunnen worden gemaakt met economie, cultuur en natuur.

De sociale en culturele dimensie (identiteit) in de kracht van water

In deze workshop stond het essay *Kracht van het water* van Scoop centraal. De discussie in de workshop richtte zich op de vraag of er wel een 'mentale ruimte' bestaat die de mensen in de Delta met elkaar verbindt door de kracht van het natuurlijke bindmiddel 'water'. De uitkomst was de volgende stelling: "Zoek binding in verscheidenheid en gebruik de kracht van het water (zoals bij economie en mobiliteit)."

Uitvoeringsprogramma

We kunnen betekenis geven aan de Delta als geheel. In grote delen van de Zuidwestelijk Delta wordt de urgentie doorvoeld, in andere delen niet. Er is een spanningsveld tussen de korte en lange termijn. We moeten nadenken over manieren waarop we zinvol met bewoners, ondernemers en gebruikers het Uitvoeringsprogramma kunnen bespreken. Intensieve communicatie en participatie is een absolute randvoorwaarde; zonder intensieve consultatie verzandt het Uitvoeringsprogramma!

Boodschap voor de toekomst

Joost Schrijnen kijkt terug op een geslaagde conferentie. We gaan nu hard werken in overleg met kabinet en Tweede Kamer, aan een goede zoetwateroplossing en aan het ter hand nemen van de uitvoering. Tijdens het bezoek van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat op 29 juni, willen we een oplossingsrichting kunnen overhandigen.

Verder gaan we de ambities en competenties in het gebied verbinden aan de ambities van het Rijk in het Uitvoeringsprogramma. Met het concept Uitvoeringsprogramma willen we bij iedereen die dat wil, langskomen, zodat het echt verwoordt wat de regio wil en kan waarmaken.

Jeroen Haan, 25 mei 2009